Ч. 185 (14.082). Львів понеділок 15. липня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Три виконні розпорядки у справі виборів.

У „Деннику Законів“ з 13. липня ц. р. оголошено розпорядки міністра внутрішніх справ Косцялковського з 11. липня ц. р., які видано на основі нових виборчих ординацій до сойму і до сенату.

Перший розпорядок обіймає реґулямін до окружних зборів. На основі цього реґуляміну вибори до окружних зборів назначує воєвода до пять днів від розписання виборів до сойму і до сенату. В розпорядку воєвода устійнить, які органи вибирають делеґатів до окружних зборів, речинець зборів кожного з тих орґанів та окреслить листу делеґатів, які припадають на кожний орган. Вибори до окружних зборів мусять закінчитись не пізніше як 20 днів перед виборами до сойму. До окружних зборів вибирають делеґатів такі орґани: міські ради, волости, промислово-торговельні палати, хліборобські палати, ремісничі палати і т. д.

Делеґатом до окружних зборів може бути громадянин Польщі, без ріжниці полу, який перед розписанням виборів до сойму скінчив 24 роки, мешкає найменше один рік у виборчій окрузі і має право вибирати до сойму. Рішення цих орґанів, які вибирають делеґатів до окружних зборів западають без огляду на кількість присутніх.

Другий розпорядок обіймає постанови у справі спису виборців до сойму. Список виборців до сойму зладжується на основі реєстрів, які ведуть громади. Особи, які прибули до громади і не вписані ще до реєстрів мешканців, будуть поміщені у списку виборців, якщо зголосять бажання замешкати, предложать посвідку, що покинули попереднє місце замешкання. До списку виборців втягнуть кожного громадянина, який скінчив 24 роки і мешкає в громаді найменше один день перед розписанням виборів.

Третій розпорядок обіймає постанови у справі спису виборців до сенату. Такі списки зладжує повітова влада загальної адміністрації. До списку втягають громадян, які напередодні розписання виборів до законодатних палат мають право вибирати до сенату. Одначе зацікавлені особи мусять доказати, що їм це право прислуговує. Особи, які мають право вибирати до сенату на основі довіря (нпр. волосні ради), втягають до списку на основі самого закону.

В найближчих днях оголосять розпорядок про вибори до сойму і до сенату.

Кружляють поголоски, що вибори до сойму відбудуться 8. вересня ц. р., до сенату 15. вересня ц. р.

Обєднання трьох воєвідств у Галичині?

Міродатні кола схильні створити з трьох воєвідств у Галичині себто з львівського, станиславівського і тернопільського одно воєвідство з осідком у Львові. Тоді воєводою був би колишній міністр Медзінський, який матиме широкі повновласти. Дотеперішній львівський воєвода п. Беліна-Пражмовський обняв би становище краківського воєводи.

Подробиці самоходової катастрофи канц. Шушніґа.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Комісар Гайматдінсту полк. Адам оголосив такі подробиці самоходової катастрофи канц. Шушніґа:

В год. 9.30 рано канц. Шушніґ з дружиною Гермою і малим синком Куртом виїхав самоходом з Відня до Ст. Гільґен над озером Нольфґанґ на відпустку. Самоходом кермував вправний шофер канцлерського уряду Піль. Адютанти канцлера їхали за ним окремим самоходом. В год. 12.25 між Аслінґом і Ебельсберґом самохід нагло скрутив на ліво і зударився з придорожним деревом. Канц. Шушніґ випав зі самоходу на край шоси. Дружина канцлера Герма Шушніґ внаслідок несподіваного руху самоходу вдарилась об дах самоходу, зломила хребет і негайно померла. Син канцлера легко ранений, шофер смертельно. Бензина загорілась і самохід станув в огні. Адютантам вдалось вогонь загасити. Шофер не може тепер скласти ніяких зізнань. Єдиною причиною катастрофи слід вважати нагле занедужання шофера, який не міг кермувати самоходом. Президент Мікляс виїхав до Лінцу, де в шпиталі лежить канц. Шушніґ.

З Лінцу надійшли вістки, що канц. Шушніґ в неділю не може ще покинути шпиталю.

Віцеканцлера кн. Штаремберґа візвали з Італії, щоб негайно вернувся до Австрії та заступав канцлера, доки він не видужає. До Відня візвали теж мін. Фея, який виїхав до Каринтії.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецький посол у Відні фон Папен, який в суботу рано відлетів з Відня до Берліна, довідався перед самим відлетом про страшну катастрофу. Негайно вислав до канц. Шушніґа телеґаму зі заявою співчуття такого змісту: В хвилині відїзду до Берліна довідався я про велике нещастя, яке стрінуло пана. Хай Господь Бог допоможе і приверне здоровля. Прошу приняти від мене і моєї родини вислови горячого співчуття.

ВІДЕНЬ, 14. 7. ПАТ. Вчора в год. 4-ій пополудні відбулось засідання ради міністрів під проводом міністра фінансів д-ра Буреша. Устійнено текст конколенції для канц. Шушніґа з приводу траґічної смерти його дружини.

Австрійське радіо оголосило вістку про катастрофу і припинило всі веселі авдиції.

На год. 9 вечором скликали друге засідання ради міністрів.

Америка підписала торговельний договір з СССР.

ВАШИНҐТОН, 14. 7. ПАТ. Державний департамент повідомляє, що вчора заключили в Москві торговельний совітсько-американський договір. Амбасадор Буліт і комісар закордонних справ Літвінов обмінялись уже нотами. Оба уряди сподіються, що цей договір потроїть вартість торговельного обміну між їх краями. Совіти зобовязуються закупити у Злуч. Державах товарів загально на 30 міл. долярів у найближчих 12 місяцях. Зл. Держави признають Совітам ті самі привілеї, які признали в торговельних договорах з Бельґією, Гаїті і Швецією. Далі всі ті привілеї, які признають у договорах з іншими державами з виїмком привілеїв, які признали Зл. Держави Кубі. Договір не згадує про колишні царські довги. Найбільшим зиском, якого СССР сподіється згідно з договором добитися від Зл. Держав, це 50% митної знижки на манган. Така знижка є в бразилійсько-американськім договорі і саме тепер бразилійський конґрес має цей договір ратифікувати.

Червоний Хрест запрошує Абісинію на свого члена.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Центральний комітет міжнародного Червоного Хреста вислав письмо до цісаря Абісинії з пропозицією підписати женевську конвенцію згаданої установи. Тому що Абісинія не є членом Червоного Хреста згідно з постановами конвенції не вільно її послугуватися знаками Червоного Хреста на полі бою, для охорони ранених і недужих та не обовязана шанувати цих знаків у взаєминах з іншими державами.

У Франції спокійно.

ПАРИЖ, 14. 7. ПАТ. Національне свято Франції, яке відбулося в неділю 14. липня ц. р. великими маніфестаціями в Парижі і в інших містах, минуло спокійно. Свято почалось в год. 9-ій рано великою військовою ревією на площі „Л'Етоаль“. През. Лебрен в товаристві членів уряду з прем. Лявалем і міністром національної оборони відобрав дефіляду війська, яке репрезентувало всі роди зброї. Маси народу витали військо оплесками та окликами. З захопленням витали військового ґубернатора Парижа ген. Ґуро. Опісля над Парижем перелетіло 607 літаків у боєвім ладі. Ревія літаків викликала у масах народу, які зійшлись на Елізейських полях нечуваний ентузіязм. Опісля през. Лебрен склав поклін на могилі невідомого вояка та декорував ордером почесної леґії кількох вищих старшин. На святі був присутний дипльоматичний корпус і військові аташе.

Одночасно відбувалась велика маніфестація „людового фронту“. В імени комітету виголосили промови проф. Сорбони Жан Перен, Ф.Ерольд, комуністичний письменник Барбюс, Поль Ріве, представники: радикальної, соціялістичної, комуністичної партії та багато інших. Всі промовці підкреслювали необхідність боронити демократичні і народні права перед посягами фашистів. Одночасно домагались основних реформ суспільного життя і законодавства, праці для всіх громадян і вдержання миру. По промовах народні збори, які називались „трибуною миру і свободи“ склали таку присягу: В імени всіх партій та робітничих і селянських організацій, в імени народу Франції, який зібрався нині в цілім краю, ми уповажнені представники цього народу і члени зборів в дні 14. липня 1935, оживлені спільною волею дати хліб усім робітникам, працю французькій молоді, цілому світові мир, — святочно присягаємо, що залишимось обєднані в боротьбі за розброєння і розвязання бунтівничих лиґ, в боротьбі за оборону і розвиток демократичних свобід і за мир серед людей“. Делеґати відповіли хором „присягаємо“. Трибуни президії були прикрашені червоними і трикольоровими прапорами. Опісля в год. 3.30 пополудні вийшов з площі Бастилії і перейшов вулицями Парижа похід, який тягнувся понад 4 години. В поході взяло участь коло 300 тисяч осіб. В поході падали оклики проти фашистів і проти провідників „Вогненного Хреста“. На переді кожної групи несли організаційні прапори, були теж трикольорові. Учасники мали червоні краватки і маніфестаційну відзнаку у виді фриґійської шапочки.

Маніфестація патріотичних орґанізацій на площі „Л'Етоаль“ почалась походом воєнних інвалідів. Одночасно за Авені Жорж V. зійшлись члени „Французької Солідарности“ в блакитних сорочках і походом пішли на площу „Л'Етоаль“. Туди теж вирушив похід в год. 5.30 пополудні членів „Вогненного Хреста“, орґанізації „Брісkар“ та народні вольонтарі. Лад вдержувала зміцнена служба безпеки. Республіканська ґвардія на конях замкнула доступ до вулиць, які ведуть до Тріюмфального Луку. Звязок між керманичами походу вдержували члени „Вогненного Хреста“ на мотоциклях. Коли похід дійшов на площу „Л'Етоаль“ запанувала хвилина мовчанки, полк. де ля Рок символічно запалив вогонь на могилі і помістив підпис у золотій книзі. По закінченні дефіляди під Тріюмфальним Луком члени „Вогн. Хреста“ пішли з прапорами 50 секцій до Бульонського ліса, де відбулась дефіляда перед полк. де ля Роком.

З нагоди національного свята відбулись військові ревії в усіх більших містах Франції. Пополудні відбулись теж політичні маніфестації „людового фронту“ і членів „Вогненного Хреста“. Маніфестації відбулися назагал спокійно. Тільки у Дижон дійшло до бійки між політичними противниками, але поліція швидко припинила бійку.

Присилайте передплату!

Чи повстане в Америці соціялістична партія?

Ню Йорк, 30-го червня 1935.

Америка здавна має систему двох партій. Коли одна втратить популярність, друга має нагоду прийти до керми державою на її місце. Це старі партії, республиканська й демократична. Система досі була доцільною і третя політична партія не змогла ще захопити влади, хоч були проби.

Чуємо, що провідник нюйорської стейтової соціялістичної організації, Луїс Волдмен, на Краєвій Конференції Праці в Кемп Тамімент 27-го червня, ще раз підняв це питання і то перший раз мабуть досить правильно. Досі повставали треті партії як якісь „поступові" і щойно пізніше оголошували себе заступниками працюючого люду. Волдмен відразу каже, що це повинна бути партія праці, а на її чолі повинна б ставути Американська Федерація Праці досі чисто професіональна організація робітників найбільш розбіжних ділянок. Мотив творення третьої партії, як це подано у звітах такий: „Американський нарід виказав свій хист і бажання йти за політикою національної відбудови, опертої на засадах промислової демократії". У своїх плянах Волдмен виключив фашизм та комунізм, а приняв американську демократичну систему за підставу політики третьої партії.

Цікаве з цієї програми соціялітичного провідника те, що вона не відбігає від програми секретарки праці у Вашингтоні, мисс Перкінс, яка саме три дні перед Великоднем проголосила політику федерального уряду в робітничих справах, хоч ще не сформуловану, але схоплену так, як вона сама укладається під пору. Що більше, пані Перкінс навіть подала більше конкретні точки, як засади, якими уряд думає руководитися в своїй робітничій політиці. Сказано там м. ін.: 1) Уряд вважає своїм обовязком зробити все, що в його силі, щоб забезпечити робітникові мінімальні постійні вимоги для здоровля й платні; 2) заохочувати до мирного налагнання спорів; 3) зробити кожну працю людини якнайліпшою щодо фізичних умовин, людяних відносин і платні; 4) заохочувати творення робітничих організацій для піднесення значіння робітництва в громадянському житті; 5) дбати, щоб робітництво мало належне йому місце в розвитку економічної політики в будуччині; 6) довести до взаїмного порозуміння між підприємцями й робітниками у справі поліпшення виробництва.

У коментарі до цієї програми подала міс Перкінс ще й цілі такої акції. Вона думає, що такою дорогою вдасться осягнути те, щоб американське робітництво стало суспільним чинником через свої організації. Значить, щоб робітництво не почувало себе наємником, але співгосподарем. Пані Перкінс надіється, що такою дорогою розвинеться специфічна американська система праці, оперта на засадах американського демократизму.

Коли річ іде про демократизм, то не можна добачувати ніякої ріжниці між обома проєктами. Оба відкидають диктатуру пролетаріяту, оба противні диктатурі фашистівській. Значить соціялістична група не має якоїсь нової програми, ба навіть вона не тримається недавньої традиції, тобто традиції, що соціялістична партія це партія радикалів, що бажають перевороту всього суспільного ладу.

Це недавно, бо щойно в 1919. р. отже безпосередньо після війни, виринула між „радикалами" в Америці думка створити третю політичну партію, на знак протесту проти вступу Америки у війну. Вони надіялися завалити партію демократичну, яка стратила популярність через невдачі Вільсона, і не допустити до віджиття партії республиканської, яка повних 8 літ не була при владі. Вил Дюрант, один з інтелектуальних провідників радикального руху (він був навіть якийсь час у спілці з нюйорськими анархістами, коли вони приготовляли бомбовий замах на Рокфелера), переповідає настрій радикальних груп у часі змагань до творення третьої партії у своїм творі „Транзишен". Це був рід конспірації одиниць з найріжнороднішими суспільними програмами. Всі вони хотіли рятувати Америку перед загибіллю. Деякі хотіли бути практичними й злучитися з соціялістичною партією, інші з фармерсько-робітничою партією, яка тоді мала трохи сили на Заході. Обі партії мали свої конвенції в Шікаґо в липні 1920 року, отже була надія довести до спільної акції. Сенатор Ля Фаллет з Висканзин, що в часі війни протестував проти вмішування Америки в европейську війну, прислав свою згоду стати кандидатом на президента третьої партії, коли обі конвенції злучаться. Комісії обох конвенцій радили два дні над програмою і тактикою, але ні на одній точці не прийшло до порозуміння. Кожна ґрупа для засади обстоювала свої точки. Таксамо йшла „засаднича" дебата на повних зібраннях конвенції. Не було мови про якесь поєднання. Аж хтось з делеґатів вивісив образ сенатора Ля Фаллета, тоді делеґати почали плескати в долоні. Одна конвенція майже розбилася. Тоді гурт членів пішов на другу конвенцію і там сталося таке саме. Ніякої платформи не ухвалено, а кандидата принято. Коли Ля Фаллет довідався про це, відмовився від кандидатури, а тоді на конвенції фармерсько-робітничої партії поставили кандидатом визначного молодого адвоката з Ню Йорку, родом ірляндця. Коли довідалися, що він католик, конвенція забула за політику, а делеґати почали релігійну драчу. Тоді, очевидно, вже не могло бути й мови про дальше ведення нарад або про порозуміння із соціялістами і третя партія пропала. Аж у 1924. р. Ля Фаллет сам висунув свою кандидатуру як третій кандидат, але, як відомо, програв цілковито, бо лише один стейт пішов за ним.

Коли Вил Дюрант їхав з конвенції домів і, розчарований невдачею на конвенціях, не скривався із неголуванням на поступових товаришів, йому сказав один із них таку правду: „Кожний радикальний діяч є бунтарем, а кожний соціяліст осібняком-індивідуалістом. Вони розбиваються в тисячі сект і кожний хоче поставити на своїм. Вкінці між ними тільки сект, що ніхто не бере їх поважно, а велика партія, що править краєм може без страху дозволити їм взаїмно побивати себе аж до загину".

Чи ця характеристика вірна, це інше діло. Але, коли соціялістична партія перестала бути радикальною, то на її місце прийшли комуністи. Колиж соціялісти стали до конструктивної праці, то їх переліцитовує таки демократична партія під проводом Рузвельта. Колиж їм залежить на гаслах суспільної справедливости, то такі гасла змонополізував о. Каґлин з Дітройту із своєю сильною краєвою орґанізацією. Отже є всякі підстави прийти до висновку, що соціялісти не створять третьої політичної партії в Америці, яка булаб всестороннім ліком на всі недостачі в часі великої кризи.

С. Демидчук.

Безславні роковини київського університету св. Володимира.

Цими днями у Білгороді вийшла у світ книжка під назвою „Столѣтіе Кіевскаго университета св. Владиміра (Бѣлградъ, 1935. 101 стор.) зпід пера проф. Е. Спекторського, що був останнім ректором цього університету. Видав цю книжку, з нагоди минулорічного ювилею київського університету, гурток з чотирьох бувших його професорів, що тепер професорують в люблянському університеті (в Югославії).

Як відомо, професорська колеґія київського університету у своїй більшості завжди визначалася надмірним консерватизмом та неприхильністю до українського руху. Одначе у своїх наукових працях мабуть ні один з київських професорів не доходив до такого безоглядного обскурантизму й отвертого україножерства, як це спостерігаємо у згаданій тут праці проф. Є. Спекторського. Досить вказати, що автор виступає тут гарячим оборонцем політики царя Миколи І та звеличує його, яко „державного мужа, що був перенятий високим ідеалізмом".

Не меншу похвалу дає він найближчому сподвижникові Миколи І, міністрові освіти гр. С. Уварові, що в основу шкільної політики поклав ославлену формулу „православіе, самодержавіе, народность". На думку Є. Спекторського, надзвичайно цінною була третя частина Уваровської формули саме при застосуванні до України („югозападнаго края"), бо саме тут, на Україні, треба було плекати „русскую традицію" всупереч спочатку польській, а пізніш українській стихії. Автор не один раз підкреслює з великим смутком, що найбільше турбот київському університетові завдала „українська стихія", особливо з того часу, як ця стихія набрала характер ворожої ізоляції України від Росії. Як основоположника тієї течії „української стихії" автор визнає проф. В. Антоновича, а за її виразника — „батька" М. Грушевського, на якому автор далі й зігнав всю звою злість. Насамперед він не може подарувати М. Грушевському того, що в 1904 р. насмілився на сторінках збірника „Статьи по славяновѣдѣнію" надрукувати українською мовою статтю, де виступив з новою схемою російської історії, протиставляючи їй безперервну історію „України-Руси", незалежну від історії московської держави. Отож, — додає автор, — проголошувалася історіософічна само-

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

СОНЦЕ І КВІТ ОЛІЯНДРУ.

Сонця повно, сонця всюди мов увесь Рим запалений сонцем. Кожний тут сонця, як лиха боїться. Вікна зачиненими віконницями тупо глядять на вулиці. З усіх-усюдів дихають на вас розпалені палахкітливі челюсти. Асфальт гарчить, як розюшена звірюка. Пальми ледаче покивуються, мов у їх віттях олово пливе. Ви щасливі, як на вас холодом повіють широкі сіни палати з часів ренесансу. Ви радієте скільки разів зустрівете по дорозі — що двісті кроків! — шум холодних водограїв. І в таку хвилину ви готові з захопленням сказати: водограї — єдине велике діло, яке папи ренесансу продумали!

Втікаєте за Рим — на поля, на простори! Але й там чигають на вас кліщі спеки. І там — не вітрець пливе у воздушних просторах, а подих палаючого кітла. Лиш цикади рівно, важно і проймливо роздувають спеку літа. В синє небо, глузуючи, всотують цю горяч. Жайворон — і той завис на цикотінні цикади безсило: і майже не рухаючись, віддзвонює пісні, які з обовязку мусять за день відробити.

Коли вже вернетеся в хату по заході сонця, чуєте сонце в складках, у кишенях одягу та найбільше у всіх порах вашого тіла

•

Рим у червні весь у квітах оліяндрів. Тони всякі: здебільша білі й рожеві. Вся дільниця Паріолі, що вкрита пишними віллями, прибралася в квіти оліяндрів. А парк Вілля Борґезе, а долина напроти галерії Модерного Мистецтва — просто переливаються, задихаються пухким у кольори квітом оліяндрів. Аж спека лагідніє, наткнувшися на ці квіти. З дерев маґнолії щоразу сплескують білими лепестками, як дівочими долонями. Ті самі квіти оліяндрів заповнили й затишний парк біля палати Медічів. Тут сонце вже просто як із цебра ллє розпаленим золотом. Від часу до часу свіжим подихом дихне лише від фонтани, що скулилася, загорнулася в покривала ясно зеленого моху. Ще одно тут є, легке, зручне рухом, що й сонце визиває: це Меркурій, що летить ледви помітно, спіраючись лівою стопою на обличчі янголика, з уст якого безшелесно бє вода і дрібонькими брижами стелиться у широкому мармуровому басейні.

•

В день у спеку життя ледви з трудом тягнеться, бо мусить. Щойно коли сонце хилиться над Монте Маріо, вулиці наповняються: мов велике свято стільки народу. Вікна відчиняють віконниці, мов повіки, і темними очима радіють, глядючи на вулицю. Сунуть без кінця авта.

Колиж сонце важко закотилося за Монте Маріо, коли по всьому заході блиск, який у собі має усі кольори квітів оліяндрів, усі лінії архітектури Риму, усі відблиски водограїв, тоді на Пінчіо сунуть авта, народ — юрбою, як до водопою, до ясної безодні заходу: — римським заходом сонця годі натішитися.

В таку західну годину на тротуарах біля барів народ густо як мурахи сидять біля столиків і пє холодні напитки, морожене їсть — холодиться. Широченні травертинові ступні за Трініта деї Монті покриті людьми, як мурашками. Таке саме діється на ступнях Санта Марія Маджіоре, Сан Петро ін Вінколі, святині Венера і Рома, — скрізь народ припадає до холодного мармору, травертину. Всі лавки в городах зайняті. У стіп водограїв повно спрагнених холодної води, що безнастанно бє все свіжими хвилями.

І коли небо прибирає ці фантастичні кольори, тоді у Вілля Борґеза довкола Майдану Сієна пні та віття піній палають ще порфірою. А чотири камяні моржі ковтають краплі води з водограю.

Приходить сутінь.

Старі дерева у Вілля Борґезе тихо доокола бевдуріють. Химерною формою висить небо над фонтаною. Поволі настирливо все ближче, на тонесеньких срібних струнах водограю сходить із небес на землю сутінь і загортає у холодний відпочинковий плащ розпалену, втомлену від спеки римську землю

Рим, літо 1935.

стійність України, як перший етап політичної самостійности.

Ще більше турбот зазнав київський університет, — так оповідає автор, — коли після революції 1917 р. повстала у Києві Українська Центральна Рада. Професорська рада університету зі всією рішучістю виступила проти російського Тимчасового Уряду, коли той признав генеральних секретарів України. Взагалі в періоді від березня 1918 р. до лютого 1919 р. над київським університетом св. Володимира, — як запевняє автор, — висіла небезпека українізації, але її вдалося усунути завдяки акад. В. Вернадському, що скермував енергію українців в сторону утворення Української Академії Наук і Українського Університету в Києві, а також завдяки колишнім вихованкам київського університету, що займали відповідальні посади в українському (гетьманському) уряді.

А вже цілком тратить автор рівновагу, коли переходить до історії київського університету за часів Директорії Української Народньої Республики. Тут автор не шкодує найчорніших фарб та охоче послуговується базарними тереревеняими, щоб як найбільше знеславити немилі йому прояви українського відродження. І так, автор (професор університету!!) оповідає, що С. Петлюрі при вступі його у Київ „піднесено шаблю звірськи забитого лицарського ґенерала Келера“, — що в Києві господарював „кровожадний і ненажерливий“ командант галичанин Коновалець, який почав свою діяльність з того, що в центрі міста, на Хрещатику, повісив на ліхтарні чоловіка та залишив трупа висіти цілу добу. У Педаґоґічному Музею, де в перших днях Директорії перебували арештовані російські офіцири, вибухла бомба, „що, очевидно, було сигналом до вирізання їх, але до цього не допустила німецька варта“. Переповідає тут автор також і про те, що в грудні 1918 р. „невдячний вихованець київського університету“, професор і український академік Д. Багалій вніс пропозицію на українізацію університету починаючи з січня 1919 р., але ця пропозиція не найшла піддержки у тодішнього міністра освіти Д. Антоновича.

Нема чого доказувати тут, що всі ці відомости заносить автор до своєї „історії“ без ніякого критичного підходу до них, лише на основі тих спліток, що їх залюбки поширювали у свій час росіяни. Цікаво, що автор, тодішній ректор київського університету, не знає навіть того, що Д. Антонович ні в одному українському уряді не займав посади міністра народньої освіти...

Між іншим, автор підкреслює, як характеристичну особливість київського університету, панування серед його професорів духа льояльної співпраці з державною владою „без принципового та злосливого спротиву“. Але автор не вважав за потрібне додати, що якраз того духу не було в київському університеті саме тоді, коли на Україні панувала українська влада. А зробити цей додаток зобовязували автора хочаб ті приклади про ріжне становище професорської ради до української влади та до добровольчої влади ґен. Денікіна, що їх подає сам автор. Вже була згадка про те, як поставився київський університет до уряду за часів Української Центральної Ради та Директорії. А ось як поставилася професорська рада до добровольчої влади: „Після заняття Києва добровольчою армією професорська рада ухвалила вітати її в особі ґен. Бредова, висловити їй подяку за визволення від большевиків та запропонувати їй свої сили, не зупиняючись навіть перед тимчасовим закриттям університету“.

В нагороду за цю вірнопідданість добровольчій владі Є. Спекторський, — про це також дізнаємося зі згаданої тут праці, — був призначений ґен. Денікіном куратором київської шкільної округи, а в листопаді 1919 р. заступником кермуючого управлінням народньої освіти, „але через катастрофу уряду не міг приступити до виконання своїх обовязків“. Кінчає автор свою працю висловом надії, що після большевиків знову повстане „Великая и Малая Русь“.

Саме ця ідея единої, неділимої та великодержавної Росії й є провідною думкою праці Є. Спекторського. Доказати, що „юго-западный край“ є споконвіку край „русскій“, що київський університет з тої причини завсіди стояв на правильній позиції щодо українського питання, це було основним завданням автора. Для здійснення цього завдання не вагався автор послуговуватися ріжними нісенітницями, очевидно в переконанні, що для інтересів своєї високої „ідеї“ можна потурати інтересам правди.

Російським ученим не вперше доводиться вживати в полемічній боротьбі з українськими змаганнями способів, що цинічно перечать вимогам історичної правди. Згадана тут праця проф. Є. Спекторського є дуже показною ілюстрацією цього сумного явища з ділянки російської науки.

Ст. Сірополко.

Мати Северина ЧСВВ вертається до краю.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.). 1. липня ц. р. відїхала Преп. Мати Северина ЧСВВ кораблем Пуласкі з Гобокен до Львова, відвідавши з великою збіркою народнього мистецтва більші українські громади. Вона також виставляла цю збірку в ріжних американських установах, як університетах, середніх школах та принагідних виставах і тим багато причинилася до поширення зрозуміння українського народнього мистецтва між чужими. Останній її виклад був при нагоді матурального попису у вищій українській школі в Стемфорді, а це помогло нашим студентам перейнятися красою народніх мотивів. Відїхала Мати Северина раніше, ніж передбачувала, бо в рідному краю її дожидають обовязки. Відпровадили її до корабля громадяни з Джерзи Сити, Ню Йорку та околиці, а були теж представники української преси. На прощання вручили їй американський прапор як символ волі для рідного краю

Виборча ординація до сойму.

(Докінчення.)

РОЗДІЛ XX.

Примусові засоби. — Арт. 89: (1) Відносно осіб, які без достаточного виправдання ухиляються від горожанського обовязку брати участь у працях виборчих комісій, можна стосувати примусовий засіб, а саме порядкову грошеву кару до 50 зол. — (2) Пристосовувати примусові засоби супроти членів виборчих комісій є покликані предсідники тих комісій, а супроти предсідників обводових комісій — предсідник окружної комісії. — (3) Предсідник ухилює рішення про кару, коли покарана особа протягом трьох днів, рахуючи від доручення її рішень предложить достаточне виправдання. — (4) Порядкова кара наложена двократно на ту саму особу потягає за собою на основі закону втрату мандату. — (5) Порядкову кару стягається шляхом примусового поступовання в адміністрації.

РОЗДІЛ XX.

Кошти виборів. — Арт. 90: (1) Всякого роду письма, прохання, відписи і повновласти у виборчих справах як також потвердження підписів на зголошеннях делеґатів до окружних зборів, є вільні від стемплевих оплат. — (2) За посвідку підпису на зголошенні делеґата до окружних зборів побирає нотар 10 грошів.

Арт. 91: (1) Генеральний виборчий комісар і предсідники окружних виборчих комісій побирають дієти й одержують зворот коштів подорожі у виборчих справах. — (2) Члени виборчих комісій, які одержуються з денного зарібку, побирають дієти за дні фактичної праці в комісії; Крім цього членам виборчих комісій, замешкалим поза місцем урядування належиться зворот коштів подорожі; (3) Висота дієт і коштів подорожі та засади їх побирання устійнить міністер внутрішніх справ.

Арт. 92: (1) Льокаль, урну, приборів до писання достарчає для виборчих комісій і то на власний кошт та волость, на просторі якої міститься осідок комісії. — (2) Волость покриває також кошти виготовлення списку виборців, уладження заслон у виборчих льокалях та дієт членів обводових виборчих комісій. — (3) Всі інші видатки, получені з переведенням виборів поносить державний скарб. — (4) Виказ видатків, які покриває державний скарб, мається доставити міністрові внутрішніх справ протягом трьох місяців по дні голосування.

РОЗДІЛ XXII.

Переходові і кінцеві постанови. Арт. 93. відноситься до міста Варшави.

Арт. 94. і 95. відносяться до шлеського сойму.

Арт. 96. Виконання цього закону доручається міністрові внутрішніх справ і міністрові справедливости, кожному у властивому йому крузі ділання.

ЗРАЗОК КАРТКИ ДО ГОЛОСУВАННЯ.

ВИБОРЧА ОКРУГА Ч. 70 ЛЬВ.В—МІСТО.

Означи двох кандидатів на яких голосуєш, роблячи чертку в чотирокутнику з правої сторони побіч їх прізвища. Вложи карточку до коперти і віддай предсідникові виборчої комісії.

Коли не зробиш чертки, уважається, що ти віддав голос на кандидатів, уміщених на першому місці.

місце для печатки

1. Іван Вишнівський . [ ]
2. Анна Чепига . . . [ ]
3. Гриць Побігущий . [ ]
4. Павло Петришин . [ ]
5. Юзеф Скшетускі . [ ]
6. Казимієж Ґлеба . . [ ]
7. Вацлав Монкевіч . [ ]
8. Вітольд Зьомек . . [ ]
9. Адам Ґодлевскі . . [ ]
10. Маріян Бороскі . . [ ]
11. Мойжес Фінк . . . [ ]
12. Ізаак Кац . . . . [ ]

Заввага: Картка до голосування є великого формату і буде мати величину приблизно пів аркуша паперу.

СПИСОК УКРАЇНСЬКИХ ВИБОРЧИХ ОКРУГ.

Число.	Осідок округи.	Повіти.
53.	м. Берест н. Бугом	берестейський, пружинський.
54.	„ Кобринь	кобринський, дрогицький, косівський, кoширський.
55.	„ Пінськ	пінський, лунинецький, столинський.
56.	„ Луцьк	луцький, горохівський.
57.	„ Ковель	ковельський, любомельський, володимирівський.
58.	„ Сарни	сарненський, костопільський
59.	„ Рівне	рівенський, здолбунівський.
60.	„ Кремянець	кремянецький, дубенський.
61	„ Тернопіль	тернопільський, збаражський, скалатський.
62.	„ Золочів	золочівський, камінецький, радехівський, брідський.
63.	„ Бережани	бережанський, перемишлянський, зборівський.
64.	„ Бучач	бучацький, теребовельський, підгаецький
65.	„ Чортків	чортківський, копичинецький, борщівський, заліщицький .
66.	„ Станиславів	станиславівський, товмацький, надвірнянський.
67.	„ Коломия	коломийський, городенський, снятинський, косівський.
68.	„ Калуш	калуський, рогатинський долинський.
69.	„ Стрий	стрийський, жидачівський, бобрецький.
70.	„ Львів	Місто Львів, Комісаріяти Поліції II, III, V, VIII, IX.
71.	„ Львів	Місто Львів, Комісаріяти Поліції I, IV, VI, VII, X.
72.	„ Львів	львівський, городецький, мостиський.
73.	„ Сокаль	сокальський, жовківський, равський, любачівський.
74.	„ Перемишль	перемиський, ярославський, яворівський.
75.	„ Дрогобич	дрогобицький, рудецький.
76.	„ Самбір	самбірський, добромильський турчанський.
77.	„ Сянік	сяніцький, ліський, коросняанський.

Володимир Целевич.

СССР ЗАБОРОНИВ ВІДКРИТИ НОВІ КОНСУЛЯТИ.

СІНҐ-КІНҐ, ПАТ. Агенція Ренго повідомляє: СССР не дозволив, щоб Манджу-ко створило свої консуляти у Хабаровську і Владивостоці, хоч раніше большевицький уряд годився на це. Політичні кола переконані, що манджурський уряд обмежить число большевицьких консулятів у Манджу-ко до двох, себто до числа манджурських консулятів у СССР.

—o—

НОВИНКИ

— **У справі військового податку.** Агенція Всхуд повідомляє, що всякі прохання за звільнення від військового податку з причини бідности податника слід спрямовувати тільки до вимірної влади першої інстанції. Хто мешкає в сільській громаді має писати до приналежної самоврядної влади, в міській громаді до міських управ. Тільки ті органи є покликані признавати податкові полекші у власному обсязі. Висилання таких подань до міністерства військових справ або внутрішніх не осягає бажаного успіху і тільки продовжує остаточне полагодження справи.

— **Непідхлібна статистика.** Як повідомляє „Глос сондовніцтва“, Львів займає перше місце щодо злочинности в Польщі. Статистичні обчислення стверджують, що у львівському воєвідстві побіч краківського доконано в 1934 р. найбільше вбивств, ошуканств і спроневірень. В ділянці крадіжей іде львівське воєвідство разом з поморськими попереду інших воєвідств. Протягом 1934 р. було у львівському воєвідстві майже стільки крадіжей з вломом, що у всіх інших центральних воєвідствах. В рубриці кишеневих крадіжей фігурує львівське воєвідство на одному з передових місць, сусідуючи з Варшавою, Лодзею і Познанем. Взагалі число душогубств дійшло в Польщі торік до 1.900, що в порівнанні з попереднім роком означує зріст на 21 прц. Крадіжей було торік 471.716 супроти 456.689 попереднього року.

— **Податки руйнують хліборобів.** У північно-східних воєвідствах зліцитовано впродовж місяця червня ц. р. 325 маєтків і фільварків. Продали їх банки і кредитові товариства за незаплачені податки.

— **У винницькій фабриці тютюну** вибухла в суботу вечором пожежа. Почали горіти великі запаси тютюну в сливничних магазинах. Про пожежу повідомлено вогневу сторожу у Львові, яка прибула на рятунок з пятьма мотопомпами і швидко вогонь згасила. Школи дуже малі.

— **Краєва хроніка.** У східних Карпатах упав у ночі на суботу сніг. — Під Гусятином арештовано Ралю Іванченко і Василя Івановича, совітських громадян, що перейшли нелегально границю. — В Черемоші утонув підчас купелі гімназист Леопольд Скажка. — В Журавні арештовано вчителя Тадея Дашкевича, стшельца Йосифа Покорного і шофера Влад. Марка у звязку з атентатом на управителя місцевої школи Яна Кіпера, до якого хтось стрілив крізь вікно. — Підчас розправи братів Ґріфлів у станиславівському суді за грошеві ошуканства вкрадено в судовій салі на шкоду оборонця адв. Ляндава валізку з ріжними документами.

— **З Польщі.** В селі Руднянки у Виленщині отроїлася грибами ціла родина, зложена з 5 осіб. — Під Гройцем біля Варшави застрілено власника фільварку Тадея Пщужковського, як обїздив верхом поле. Арештовано кількох селян. — У звязку з великими зловживаннями у велицьких салінах припинено в урядуванні вісьмох урядовців.

— **Більшовицька школа.** „Комуністіческое Просвещеніе“ принесло допис про школу в Страчеві, описуючи бійки між управителем школи і вчительками. Допис зазначує, що цього управителя, Белінова, судили торік за вбивство і засудили на рік примусових робіт. Він кілька разів розводився, покидаючи жінку та діти. Через нього сімох учителів перенесено до інших шкіл. А проте він залишається дальше на своїм місці та в комуністичній партії.

— **Зловживання в київському й одеському Торгсіні.** Партійна контрольна комісія для київської округи оголосила рішення, що стверджує великі втрати київського й одеського Торгсіну наслідком недбальства і розкрадання державних фондів. Рішення оголошує строгу наганy б. управителеві української філії Торгсіну, Братнікові і багатьом урядовцям київської й одеської філії. Рішення стверджує, що контроля народнього комісаріяту внутрішньої торговлі над діяльністю Торгсіну була недостаточна.

— **Осліпли задля „лінії“.** Погоня сучасного жіноцтва за струнковою лінією приймає в Америці патольогічні форми. В Сан Франціско 12 жінок стратило зір, дбаючи занадто радикально про свою худощавість. Вони вживали препарату, сильно поширеного у Зл. Державах серед жіноцтва, що лікувальним способом бореться з товщем у своїм тілі. Впродовж кількох тижнів у них виступили очні недомагання, аж врешті нещасні жертви моди зовсім осліпли. Лікарі стараються тепер привернути їм зір і оголосили в часописах осторогу для жіноцтва, щоб не вживало цього небезпечного препарату.

— **Повінь в Китаю.** З Токіо повідомляють, що повінь в доріччі Ян-тсе-кіян наслідком дощів приймає жахливі розміри. Доплив Ган виступив з берегів і спричинив катастрофу, яка знищила цілу провінцію Тіен-міен-ґсіен. Води залляли мільйон домів, причому згинуло коло 100.000 людей. Вода осягнула 51 стіп понад нормальний рівень. Якщо піднесеться ще на 10 цалів, залле міста Ганков і Вучан. Положення тим труднійше, тому що в Тибеті і гірських провінціях Ше-чуан почали таяти сніги.

— **Ріжні вістки.** Трибунал гонведів у Будапешті засудив кільканацять осіб за шпигунство на 3 до 15 літ вязниці. — В Шикаго згинуло 80 осіб від спеки. — В провінції Чекіян затонув китайський пароплав, при чому згинуло 100 пасажирів.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОҐОНЬ І Б 1:0 (1:0).

Україна: Гуцул; Зелінський, Воробець; Підлісецький, Якимів, Сиротюк; Цимбала, Мікльош, Лисик, Кревський, Яцкевич. Україна щасливо здобула нові два пункти і поволи віддалюється від кінця табелі. Перемогу завдячує українська дружина передовсім воротареві Гуцулові, який мав дуже багато до роботи і мимо слизького гриша і мяча, боронив в найгрізніших ситуаціях з абсолютною певністю. Оборона стояла на висоті. Поміч грала добре, лише дефензивно. Слабо грав напад, тут ще найкращим був Цимбала і Мікльош. Поґонь мала більше з гри головно тому, що Україна по здобуттю воріт Якимовом у 14 хв. грала на вдержання висліду, а поміч занедбувала цілком напад. Поґонь була технічно кращою дружиною, в другій частині грала однак доволі брутально. Суддя п. Раніш добрий. Видців около 800.

УКРАЇНА II — ПОҐОНЬ II 3:0 (2:0).

Змагання за мистецтво А-кляси. Заслужена перемога резерви України. Ворота добули Крушельницький 2 і Сік.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. 13. 7. Адміра (Відень) — Поґонь 2:2 (0:2).
ЛЬВІВ. 14. 7. Адміра — Поґонь 6:0 (3:0).

В суботу і в неділю гостила у Львові знаменита віденська дружина. В суботу гості не висилювалися дуже а до цего Альбанський феноменально боронив. В неділю показала Адміра гру на незвичайно високому рівні і без труду перемогла високо Поґонь. Всі ворота для віденців добув лівий лучник Рурспект. Склад Адміри в неділю: Пільцер; Павлічек, Шаль; Урбанек, Гузенбергер, Міршічка; Фогель, Ганеман, Штойбер, Дурспект, Фогль. В суботу на лівій обороні грав Міршічка, на лівій помочі Йокш, на середині помочі Дурспект, а на лівім лучнику Шаль, решта як в неділю.

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

ВАРШАВА. Варшавянка — Краковія 2:1 (1:1).
КАТОВИЦІ. Шлеськ — Варта 3:1 (1:1).
ЛОДЗЬ. Висла — Л. К. С. 2:1 (2:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІҐИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Чорні 1:1 (0:0).
ЯРОСЛАВ. Чувай — Огніско 2:1 (2:1).
ЛЬВІВ. Лехія — Гасмонея 4:0 (2:0).

ЗМАГАННЯ В КРАЮ.

ТЕРНОПІЛЬ. Єгуда — Поділля 3:2 (3:2).
ТЕРНОПІЛЬ. Єгуда II — Поділля II 5:1 (3:1).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Нечинний.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 15. VII. год. 8 веч. „Авантюра в раю“.
Вівторок, 16. VII. год. 8 веч. „Авантюра в раю“.

Кіна.

АДРІЯ: „Долина тривоги“, „Страшна віч у Зоо“.
АПОЛЬО: „І. Ф. 1. не відзивається“.
АТЛЯНТИК: „Володар міліонів“.
ВАНДА: „Распутін“ і „Плятинова білявка“.
ГРАЖИНА: „Гра змислів“.
КАСІНО: „Щастя на вулиці“ і „Великий Грач“.
КОЛІСЕЙ: „Каріока“, „Антек Поліцмайстер“.
КОПЕРНИК: „Серце індіянки“.
МАРУСЕНЬКА: „Поворот Натана Бекера“ і „Колишня і теперішня Москва“.
МІРАЖ: „Імітація життя“.
МУЗА: „Пан без помешкання“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Королівський двійник“.
ПАН: „Не хочу знати хто ти“.
РАЙ: „Дама з Музею Руж“.
СВІТ: Похорони марш. Пілсудського.
СОНЦЕ: „Секрет жінки“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Кохання Фрайляйн Доктор“ і ревія: „Джерело сміху“.
УТІХА: „Жінка з реєстру“ і ревія.
ХИМЕРА: „Про що мріють дівчата“.

Закордонне радіо.

Понеділок, 15. липня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Концерт, солістів, 22·30 Музичні жарти. **Прага** (470,2) 18·25 Нові пісні, **Париж** (1648) 16·25 20·45 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Оперетково мельодії, 22·30 Камер. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Танкові ритми, 19·00 Веселі мельодії, 20·10 Танці і серенади, **Букарешт** (364,5) 17·00 Легка музика, **Будапешт** (550,5) 20·00 Нові мадярські оперетки, **Міляно** (221,1) 20·40 Симф концерт, **Рим** (420,8) 20·40 Оперетка.

Вівторок, 16. липня 1935.

Відень (506,8) 17·20 Веселі пісні, 18·00 Твори Шопена, **Прага** (470,2) 15·00 Концерт, 16·30 Сальонова музика, 19·25 Легка музика. **Париж** (1648) 2·50 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Музика, 23·00 Просимо до танцю, **Букарешт** (364,5) 20·15 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 17·35, 23·00 Концерт, **Міляно** (221,1) 21·45 Оперетові мельодії, **Рим** 13·15, 22·00 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 15. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Для наших лєтниц і живців, 13·00 Хвилина для жінок, 13·05 Концерт солістів, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Гр. пл., 15·45 Фрагмент бігу скавтів, 16·00 Авдиція для дітей, 16·15 Мала орх., 16·50 Мандрівка Іванни, 17·00 Арії і пісні, 17·15 Музичні мініятури, 17·40 Смичкове тріо, 18·00 Від лучива до лямпи Боля — відчит, 18·15 Ціла Польща співає, 18·30 Гутірка, 18·40 Суспільна хвилина, 18·45 Спів — И. Шмідт, 19·05 Програма на черговий день, 19·15 Реклямовий концерт, 19·30 Авдиція для вояків, 19·50 Що читати? 20·00 Пінськ — столиця Полісся, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі, 21·00 Концерт, 22·00 Спортові вісти, 22·10 Твори Лєгара, 23·00 Комунікати.

Вівторок, 16. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сиґнал часу, 12·33 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудневий денник, 12·15 Прелюдія, 13·00 Хвилина для дітей, 13·95 Сальонова музика, 13·30 З ринку праці, 13·35 Легка музика, 15·25 Експорт, 15·30 Мандрівка по таборах, 16·00 Скринька П. К. О., 16·15 Фортепіян, 16·35 Легка музика, 16·50 Мандрівка Іванни, 17·00 Для наших дітвиш, 18·00 Великі зорі — гутірка, 18·15 Спів, 18·30 З вистави скавтів, 18·45 Сільва рерум, 18·50 Форт., 19·05 Програма на черговий день, 19·30 Спів (В. Качмар — бас), 19·50 Актуальна гутірка, 20·00 Людська механіка, 20·10 Концерт, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі, 21·00 Концерт — скрипка, 21·30 Вогнище закордонних скавтів, 22·00 Концерт хору „Весела пятка“, 22·30 Спортові вісти, 22·40 Муз. з плит.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.